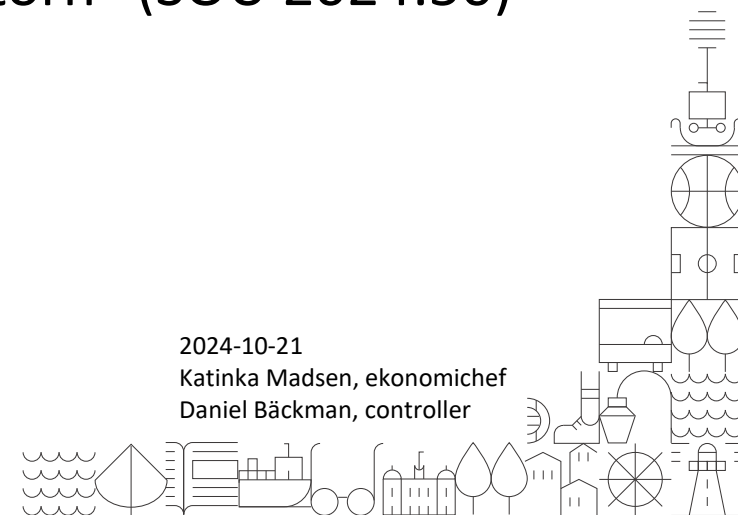

Information

Ekonomiska effekter för Ekerö kommun vid ett införande av förslag till förändringar i utjämningsystemen

Utifrån utdrag ur Utjämningskommitténs betänkande

"Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn" (SOU 2024:50)

Bakgrund - Utjämningskommitténs uppdrag

Regeringen tillsatte i april 2022 en parlamentariskt sammansatt kommitté

- Uppdrag – en bred översyn av, samt vid behov föreslå förändringar av det
 - Kommunalekonomiska utjämningsystemet och
 - Systemet för LSS- utjämnningen
- Uppdragets syfte; att säkerställa att utjämningsystemet ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar.
- I uppdraget har även ingått att
 - Se över vilka av dagens riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget (inom det kommunalekonomiska utjämningsystemet) till kommunsektorn.
 - Lämna förslag på åtgärder för att motverka höga och ökande skattesatser,
 - Inklusiva åtgärder för att minska risken för negativa bieffekter av inkomstutjämnningen på tillväxten.
- 2 juli 2024 lämnade utjämningskommittén sitt slutbetänkande "Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn" (SOU 2024:50).
 - Förslag införande 1 januari 2026.
 - Samtliga kommuner och regioner är inbjudna att lämna synpunkter på förslaget - Yttrande över betänkandet
 - Remissvar ska vara Finansdepartementet tillhanda 8 november 2024

Avgränsning: Systemet för bidrag från Fastighetsavgiften ingår ej. Bröts 2008 ut från utjämningsystemet.

Översikt ingående delar i utjämningsystemen

Befintligt system

Kommunalekonomisk utjämning

- Inkomstutjämning
- Kostnadsutjämning *
- Strukturbidrag **
- Införandebidrag

LSS utjämning

Inkl. införanderegler

* Inkl kompletterande beräkning ersättning för eftersläpning

** Inkl bidrag för svagt befolkningsunderlag, och permanenta införandebidrag från tidigare systemförändringar

EKERÖ KOMMUN

Förslag nytt system

Kommunalekonomisk utjämning

- Inkomstutjämning
- Kostnadsutjämning
- Bidrag för svagt befolkningsunderlag
- Fast införandebidrag
- Ersättning för eftersläpning
- Införandebidrag

LSS utjämning

Inkl. införanderegler

Kostnadsutjämnings delmodeller - kommuner

Befintligt system

9 delmodeller

Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Grundskola och förskoleklass (F-9)

Gymnasieskola

Kommunal vuxenutbildning

Äldreomsorg

Individ- och familjeomsorg

Infrastruktur och skydd

Verksamhetsövergripande kostnader

Kollektivtrafik (gemensam med regionerna)

Förslag nytt system

12 delmodeller

Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Grundskola och förskoleklass (F-9)

Gymnasieskola

Kommunal vuxenutbildning

Äldreomsorg

Individ- och familjeomsorg

Politisk verksamhet

Gator och vägare

Räddningstjänst

Befolkningsminskning

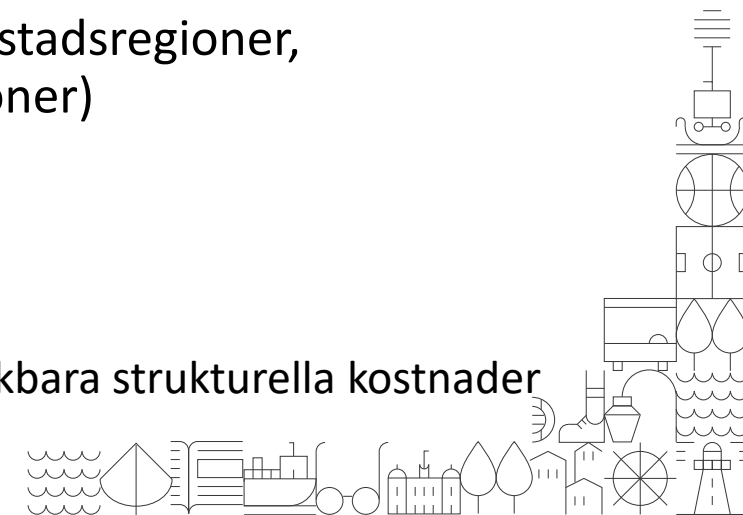
Fastigheter

Kollektivtrafik

Jämförelse av förslag nytt system med befintligt system

- Svårt att utläsa vilka förändringar som är de bakomliggande orsakerna till omfördelningen och ekonomiska effekt för enskild kommun i förslag nytt system jämfört befintligt system
- I förslaget jämfört befintligt system:
 - Variabler som fortsatt är kvar är uppdaterade – ej uppdaterade i befintligt system
 - Variabler har utgått
 - Nya variabler har ersatt
 - Färre variabler
 - Fler delmodeller i kostnadsutjämningen i det kommunalekonomiska utjämningsystemet
- Fortsatt är LSS-utjämningen åtskild från den kommunalekonomiska utjämningen
- Inbyggda permanenta bidrag från tidigare systemförändringar är kvar
- Ännu en gång visar förslag nytt system att omfördelning ska ske från storstadsregioner, pendlingskommun nära storstad, till övriga landets kommuner (och regioner)
- Fortsatt bygger förslag nytt system på regressionsanalyser
 - I ännu högre grad än i befintligt system
 - Vedertagen metod, men visar mer av statistiska samband än speglar behov
 - Kompenserar för höga kostnader, går inte att skilja ut ambition från icke påverkbara strukturella kostnader

Bakgrund – Befintligt system utfall 2024 alla kommuner i Stockholms län

Befintligt system utfall 2024

Kommunalekonomiskt utjämningsystem

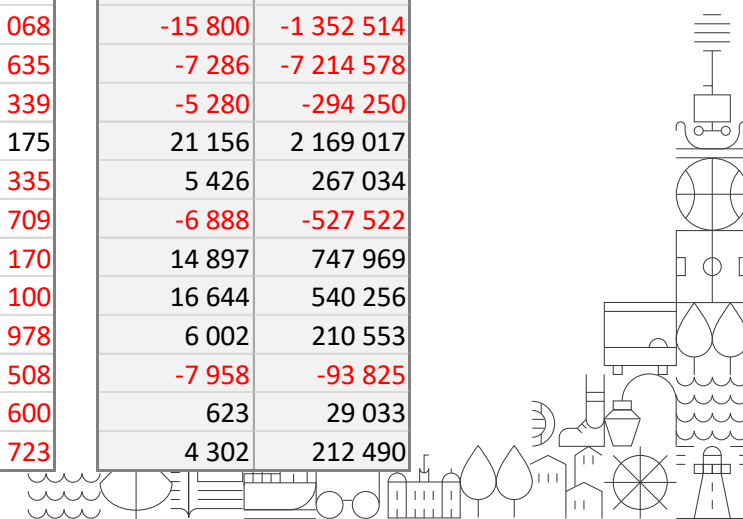
LSS utjämningsystem

S:a båda systemen

Bidrag/ Avgift per kommun	Antal inv 1.11.23	Inkomst-utjämnning kr/inv	Kostnadsutjämning kr/inv	Struktur-bidrag kr/inv	Reglerings-bidrag kr/inv	Utfall kr/inv	Utfall tkr
Botkyrka	95 514	14 047	3 374	0	3 055	20 476	1 955 776
Danderyd	32 513	-35 879	6 584	0	3 055	-26 240	-853 131
Ekerö	28 866	-5 668	4 822	0	3 055	2 209	63 774
Haninge	99 531	10 860	2 190	0	3 055	16 105	1 602 979
Huddinge	114 118	4 697	2 103	0	3 055	9 855	1 124 670
Järfälla	86 143	7 392	1 447	0	3 055	11 894	1 024 613
Lidingö	48 407	-20 934	4 145	0	3 055	-13 734	-664 806
Nacka	110 529	-8 604	2 742	0	3 055	-2 807	-310 219
Norrtälje	65 851	11 778	1 211	0	3 055	16 044	1 056 535
Nykvarn	12 077	4 476	2 561	0	3 055	10 092	121 885
Nynäshamn	30 247	11 116	799	0	3 055	14 970	452 807
Salem	17 435	5 846	4 919	0	3 055	13 820	240 957
Sigtuna	52 555	11 889	4 031	0	3 055	18 975	997 248
Sollentuna	76 708	-5 808	2 602	0	3 055	-151	-11 558
Solna	85 604	-7 691	-7 904	0	3 055	-12 540	-1 073 446
Stockholm	990 261	-7 227	-1 140	0	3 055	-5 312	-5 259 943
Sundbyberg	55 729	-894	-4 636	0	3 055	-2 475	-137 911
Södertälje	102 525	13 524	2 751	0	3 055	19 330	1 981 842
Tyresö	49 215	71	2 794	0	3 055	5 920	291 369
Täby	76 584	-11 337	2 813	0	3 055	-5 469	-418 813
Upplands Väsby	50 209	9 311	2 574	0	3 055	14 940	750 139
Upplands-Bro	32 459	11 272	3 768	0	3 055	18 095	587 356
Vallentuna	35 078	1 075	2 014	0	3 055	6 144	215 531
Vaxholm	11 790	-9 909	1 144	0	3 055	-5 710	-67 317
Värmdö	46 571	-967	94	0	3 055	2 182	101 633
Österåker	49 395	821	1 169	0	3 055	5 045	249 214

LSS kr/inv	Utfall tkr
432	41 238
-686	-22 319
768	22 178
-1 166	-116 094
-1 405	-160 356
-768	-66 151
-573	-27 729
-1 364	-150 728
-430	-28 290
-550	-6 638
-1 450	-43 866
-52	-899
-992	-52 130
-1 264	-96 972
-3 260	-279 068
-1 974	-1 954 635
-2 805	-156 339
1 826	187 175
-494	-24 335
-1 419	-108 709
-43	-2 170
-1 451	-47 100
-142	-4 978
-2 248	-26 508
-1 559	-72 600
-743	-36 723

Kr/inv	Utfall 2024 Totalt
20 908	1 997 014
-26 926	-875 449
2 977	85 952
14 939	1 486 886
8 450	964 314
11 126	958 462
-14 307	-692 535
-4 171	-460 947
15 614	1 028 245
9 542	115 247
13 520	408 941
13 768	240 058
17 983	945 118
-1 415	-108 530
-15 800	-1 352 514
-7 286	-7 214 578
-5 280	-294 250
21 156	2 169 017
5 426	267 034
-6 888	-527 522
14 897	747 969
16 644	540 256
6 002	210 553
-7 958	-93 825
623	29 033
4 302	212 490

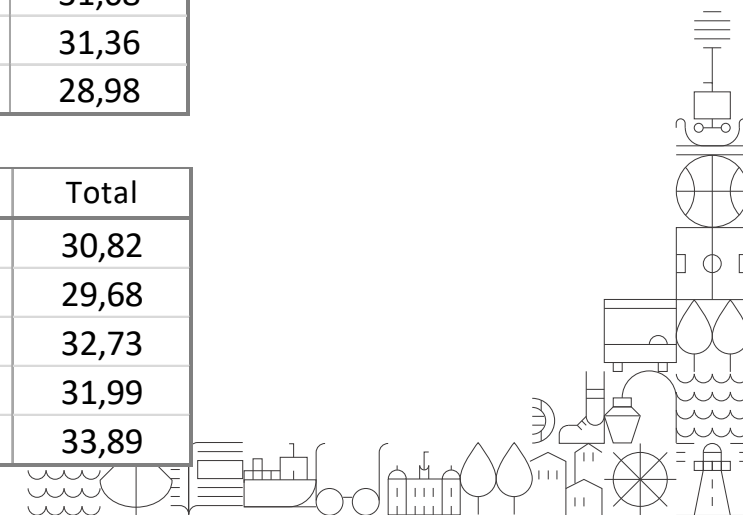

Bakgrund – Skattesatser 2024 kommuner i Stockholms län och övriga kommuner som betalar i inkomstutjämningsystemet

Skattesats	Kommun	Region	Total
Botkyrka	20,15	12,38	32,53
Danderyd	18,25	12,38	30,63
Ekerö	19,22	12,38	31,60
Haninge	19,68	12,38	32,06
Huddinge	19,47	12,38	31,85
Järfälla	19,24	12,38	31,62
Lidingö	17,84	12,38	30,22
Nacka	17,88	12,38	30,26
Norrtälje	19,72	12,38	32,10
Nykvarn	19,97	12,38	32,35
Nynäshamn	19,85	12,38	32,23
Salem	19,67	12,38	32,05
Sigtuna	20,00	12,38	32,38

Skattesats	Kommun	Region	Total
Sollentuna	18,12	12,38	30,50
Solna	17,37	12,38	29,75
Stockholm	17,98	12,38	30,36
Sundbyberg	19,25	12,38	31,63
Södertälje	20,15	12,38	32,53
Tyresö	19,50	12,38	31,88
Täby	17,55	12,38	29,93
Upplands Väsby	19,42	12,38	31,80
Upplands-Bro	19,40	12,38	31,78
Vallentuna	18,90	12,38	31,28
Vaxholm	19,30	12,38	31,68
Värmdö	18,98	12,38	31,36
Österåker	16,60	12,38	28,98

Skattesats	Kommun	Region	Total
Lomma	19,64	11,18	30,82
Vellinge	18,50	11,18	29,68
Kungsbacka	21,33	11,40	32,73
Mölnadal	20,51	11,48	31,99
Gällivare	22,55	11,34	33,89

Total förändring i förslag nytt system för Storstockholms kommuner (kr/inv)

FÖRÄNDRING kr/invånare	Summa kommunal ekonomisk utjämning	LSS utjämning	Totalt
Botkyrka	-440	390	-50
Danderyd	-1 862	-101	-1 963
Ekerö	-1 289	-647	-1 936
Haninge	-904	317	-587
Huddinge	-815	82	-733
Järfälla	-786	288	-498
Lidingö	-1 261	572	-689
Nacka	-1 419	-95	-1 514
Norrtälje	1 007	579	1 586
Nykvarn	-1 623	-429	-2 052
Nynäshamn	-447	150	-297
Salem	-1 113	-215	-1 328
Sigtuna	-124	-235	-359

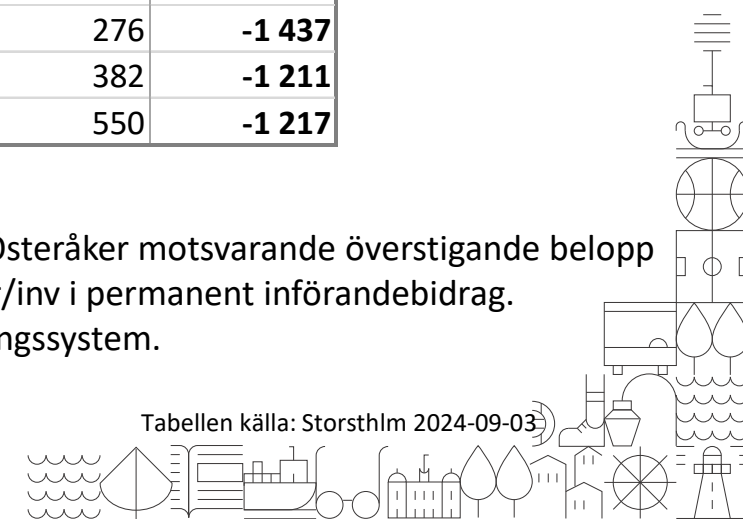
FÖRÄNDRING kr/invånare	Summa kommunal ekonomisk utjämning	LSS utjämning	Totalt
Sollentuna	-672	130	-542
Solna	-71	198	127
Stockholm	-1 642	193	-1 449
Sundbyberg	-461	18	-443
Södertälje	-275	245	-30
Tyresö	-1 083	611	-472
Täby	-1 377	267	-1 110
Upplands Väsby	-649	-70	-719
Upplands-Bro	-1 091	-231	-1 322
Vallentuna	-1 439	-168	-1 607
Vaxholm	-1713	276	-1 437
Värmdö	-1 593	382	-1 211
Österåker	-1 767	550	-1 217

Sammanställning i tabellen exklusive effekten av införandebidrag*, regleringspost (utjämningsår 2024).

Ett (nytt) permanent införandebidrag skulle ges till Danderyd, Nykvarn, Stockholm, Vaxholm, Värmdö och Österåker motsvarande överstigande belopp över 1 500 kr för "kommunalekonomisk utjämning". Exempel Österåker; -1 767+1 500 = tillkommer +267 kr/inv i permanent införandebidrag.

Tillfälliga införandebidrag finns också för både kommunalekonomiska utjämningsystemet och LSS-utjämningsystemet.

* Införandebidrag är alla kommuner med och finansierar inom systemen.

Total förändring i förslag nytt system för Storstockholms kommuner inkl betydelsen av fast (permanent) införandebidrag (kr/inv)

Ingen kommun ska förlora mer än 1 500 kr/inv (i det kommunalekonomiska utjämningsystemet)

FÖRÄNDRING kr/invånare	Summa kommunal ekonomisk utjämnning	Fast införande- bidrag exkl finansiering	LSS utjämnning	S:a förändr inkl fast införande- bidrag
Botkyrka	-440		390	-50
Danderyd	-1 862	362	-101	-1 601
Ekerö	-1 289		-647	-1 936
Haninge	-904		317	-587
Huddinge	-815		82	-733
Järfälla	-786		288	-498
Lidingö	-1 261		572	-689
Nacka	-1 419		-95	-1 514
Norrtälje	1 007		579	1 586
Nykvarn	-1 623	123	-429	-1 929
Nynäshamn	-447		150	-297
Salem	-1 113		-215	-1 328
Sigtuna	-124		-235	-359

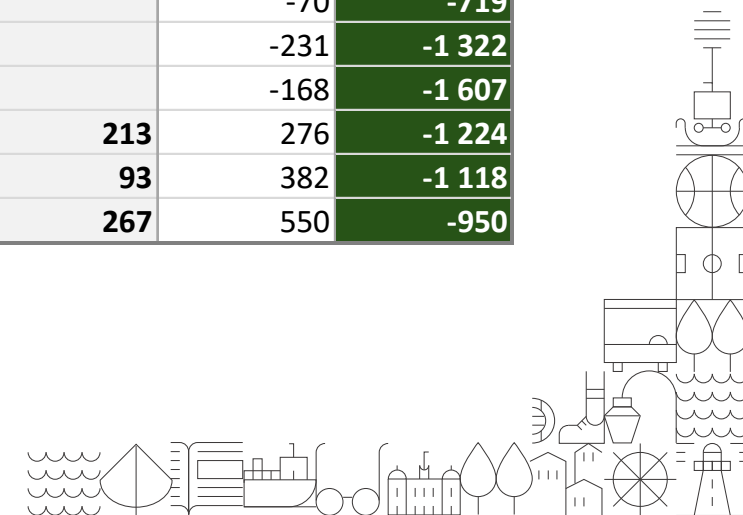
FÖRÄNDRING kr/invånare	Summa kommunal ekonomisk utjämnning	Fast införande- bidrag exkl finansiering	LSS utjämnning	S:a förändr inkl fast införande- bidrag
Sollentuna	-672		130	-542
Solna	-71		198	127
Stockholm	-1 642	142	193	-1 307
Sundbyberg	-461		18	-443
Södertälje	-275		245	-30
Tyresö	-1 083		611	-472
Täby	-1 377		267	-1 110
Upplands Väsby	-649		-70	-719
Upplands-Bro	-1 091		-231	-1 322
Vallentuna	-1 439		-168	-1 607
Vaxholm	-1713	213	276	-1 224
Värmdö	-1 593	93	382	-1 118
Österåker	-1 767	267	550	-950

Exkl tillfälliga införandebidrag och exkl allas finansiering (26 kr/inv) av det fasta införandebidraget

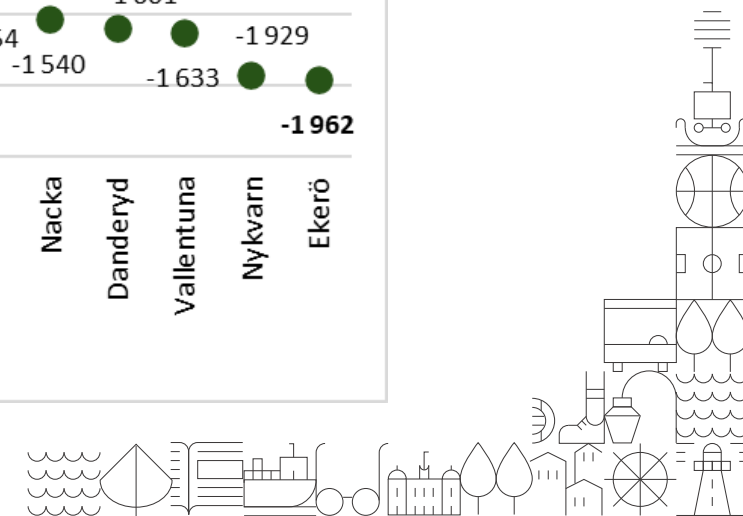
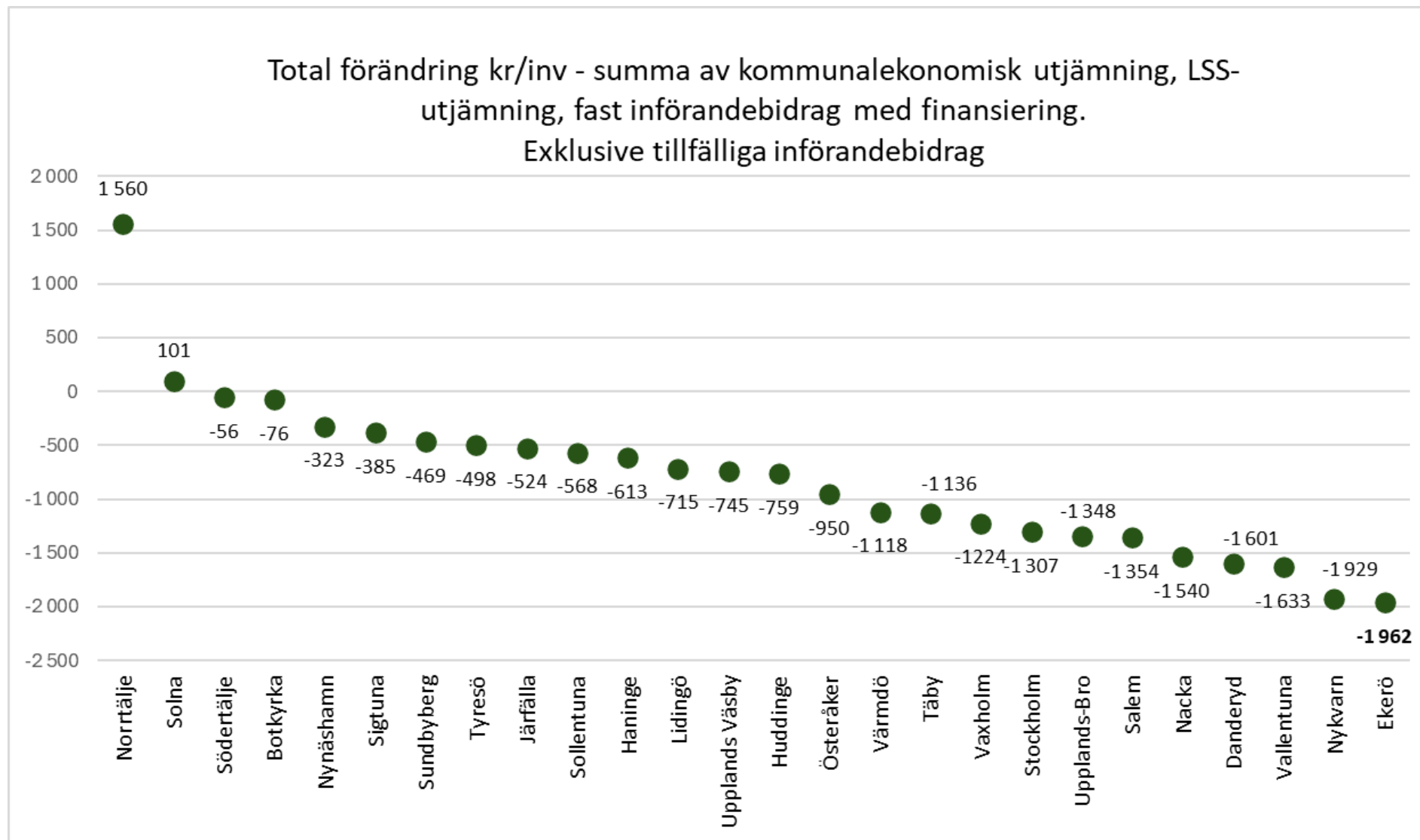
6 kommuner i länet är aktuella för ett fast införandebidrag

EKERÖ KOMMUN

Total förändring kr/inv exkl tillfälliga införandebidrag – kommuner i Stockholms län, fallande skala

Inkomstutjämnningen enligt förslag – sammanfattning och förändringar för Storstockholms kommuner (kr/inv)

Förändringar jämfört befintligt system

- Garantinivån höjs från 115 % till 116 %
- Skattesatsnivån ändras till 2022 års nivå

Kommuner med skattekraft < 96 % vinner på förslaget

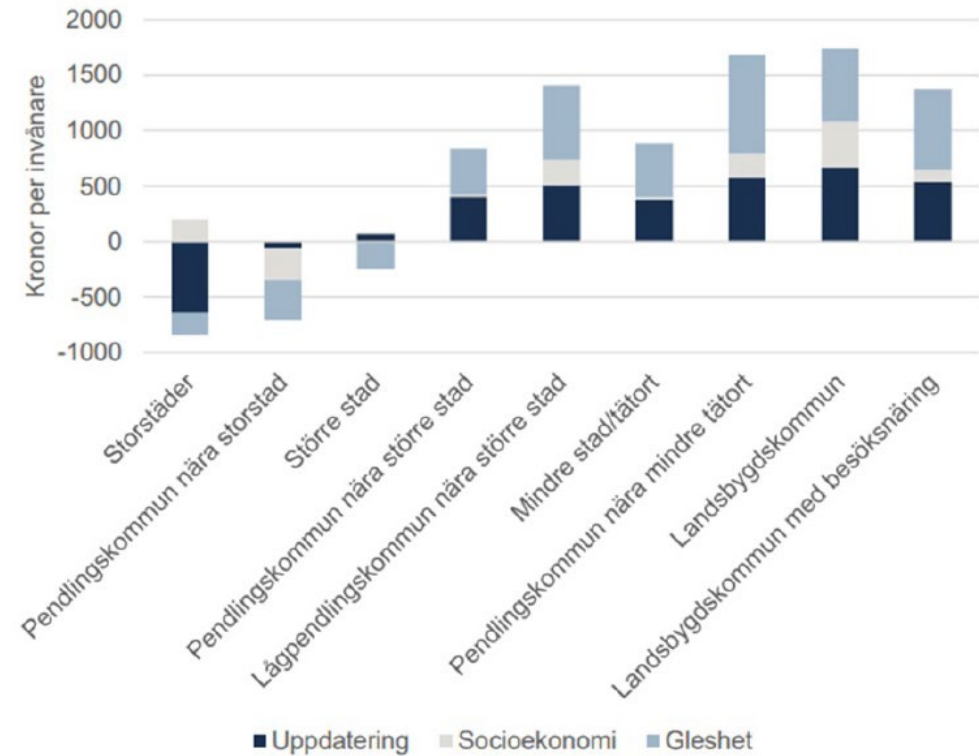
- Ju högre skattekraft, desto större försämring

	Ink.utj- ändringar	Försämrad regleringspost kr/inv	Ändrat utfall (kr/inv)	Ink.utj- ändringar	Ink.utj- ändringar	Försämrad regleringspost kr/inv	Ändrat utfall (kr/inv)
Botkyrka	608	-569	39	Sollentuna	419	-569	-150
Danderyd	189	-569	-380	Solna	404	-569	-165
Ekerö	420	-569	-149	Stockholm	408	-569	-161
Haninge	587	-569	18	Sundbyberg	456	-569	-113
Huddinge	549	-569	-20	Södertälje	604	-569	35
Järfälla	566	-569	-3	Tyresö	519	-569	-49
Lidingö	303	-569	-266	Täby	376	-569	-193
Nacka	397	-569	-172	Upplands Väsby	578	-569	9
Norrtälje	593	-569	24	Upplands-Bro	590	-569	21
Nykvarn	547	-569	-22	Vallentuna	526	-569	-43
Nynäshamn	589	-569	20	Vaxholm	387	-569	-182
Salem	556	-569	-13	Värmdö	456	-569	-113
Sigtuna	594	-569	25	Österåker	524	-569	-45

Kostnadsutjämningsförslagen – Storsthlmns sammanfattning

- Mer komplicerat system
- Viktningen uppdateras utifrån kommungruppers kostnad => effektiva kommungrupper får ett försämrat utfall
- Stockholmskommunerna har förlorat på varenda uppdatering av kostnadsutjämnningen under 2000-talet
- Socioekonomisk variabel införs i grundskolemodellen och förstärks i gymnasie modellen
- Nytt sätt att beräkna gleshet, vilket ger ökade bidrag på upp till 3 200 kr/inv (Åsele)
- Personalkostnadsindex tas bort i LSS-utjämnningen
- Sammantaget förändring i LSS-utjämnningen
Min: Ekerö - 647 kr/inv
Max: Tyresö 611 kr/inv

Källa: Storsthlm 2024-09-03

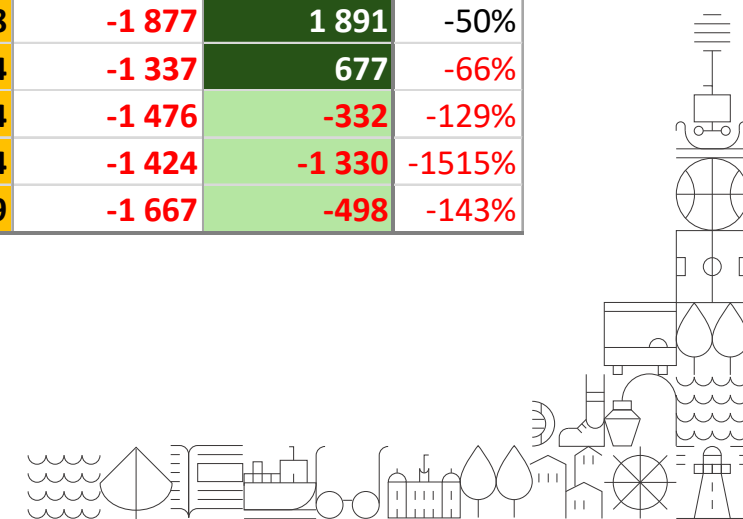
Stockholms läns kommuner – förslag förändring av total kostnadsutjämnning (i kommunalekonomisk utjämnning), kr/inv

Summa Bidrag (+) / Avgift (-). Förslag förändring ökad/ minskad bidrag eller avgift

Bidrag/ Avgift per kommun kr/invånare	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Förändr
Botkyrka	3 374	-423	2 951	-13%
Danderyd	6 584	-1 426	5 158	-22%
Ekerö	4 822	-1 084	3 738	-22%
Haninge	2 190	-1 569	621	-72%
Huddinge	2 103	-739	1 364	-35%
Järfälla	1 447	-968	479	-67%
Lidingö	4 145	-940	3 205	-23%
Nacka	2 742	-1 289	1 453	-47%
Norrtälje	1 211	1 039	2 250	86%
Nykvarn	2 561	-3 072	-511	-120%
Nynäshamn	799	-465	334	-58%
Salem	4 919	-1 044	3 875	-21%
Sigtuna	4 031	-792	3 239	-20%

Bidrag/ Avgift per kommun kr/invånare	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Förändr
Sollentuna	2 602	-466	2 136	-18%
Solna	-7 904	149	-7 755	-2%
Stockholm	-1 140	-1 425	-2 565	125%
Sundbyberg	-4 636	-1 228	-5 864	26%
Södertälje	2 751	-255	2 496	-9%
Tyresö	2 794	-978	1 816	-35%
Täby	2 813	-1 791	1 022	-64%
Upplands Väsby	2 574	-1 539	1 035	-60%
Upplands-Bro	3 768	-1 877	1 891	-50%
Vallentuna	2 014	-1 337	677	-66%
Vaxholm	1 144	-1 476	-332	-129%
Värmdö	94	-1 424	-1 330	-1515%
Österåker	1 169	-1 667	-498	-143%

Summan av samtliga delmodeller.
Beloppen exkl införandebidrag

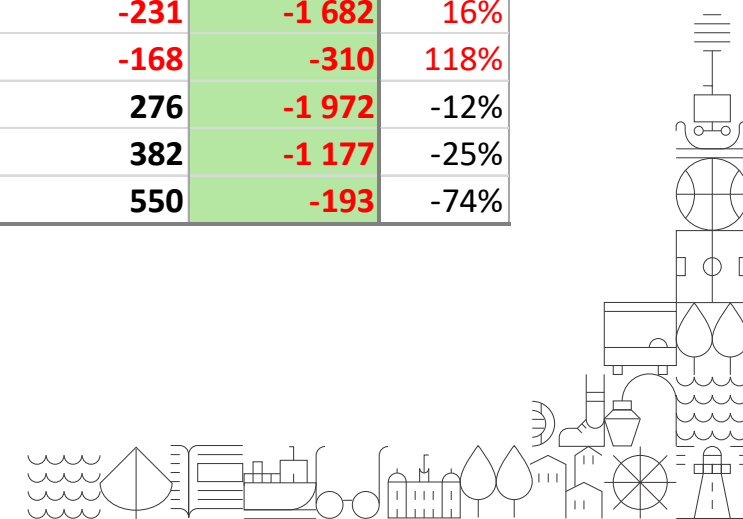
Stockholms läns kommuner – förslag förändring av LSS-utjämning, kr/inv

Summa Bidrag (+) / Avgift (-). Förslag förändring ökad/ minskad bidrag eller avgift

Bidrag/ Avgift per kommun kr/invånare	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Förändr
Botkyrka	432	390	822	90%
Danderyd	-686	-101	-787	15%
Ekerö	768	-647	121	-84%
Haninge	-1 166	317	-849	-27%
Huddinge	-1 405	82	-1 323	-6%
Järfälla	-768	288	-480	-38%
Lidingö	-573	572	-1	-100%
Nacka	-1 364	-95	-1 459	7%
Norrtälje	-430	579	149	-135%
Nykvarn	-550	-429	-979	78%
Nynäshamn	-1 450	150	-1 300	-10%
Salem	-52	-215	-267	417%
Sigtuna	-992	-235	-1 227	24%

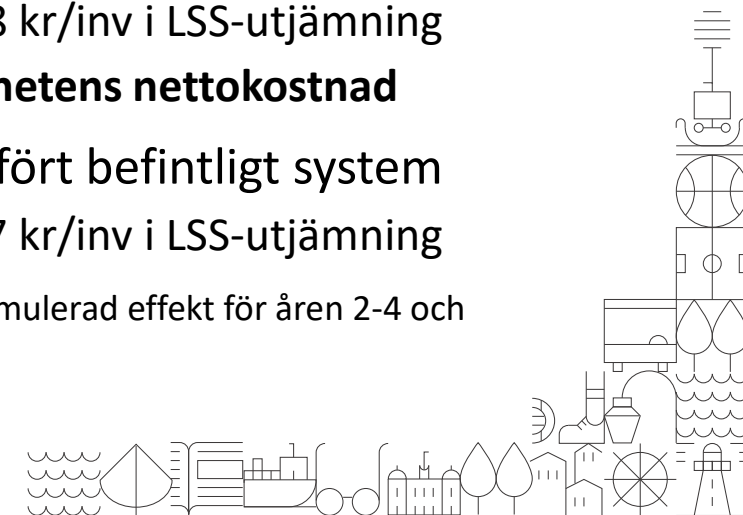
Bidrag/ Avgift per kommun kr/invånare	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Förändr
Sollentuna	-1 264	130	-1 134	-10%
Solna	-3 260	198	-3 062	-6%
Stockholm	-1 974	193	-1 781	-10%
Sundbyberg	-2 805	18	-2 787	-1%
Södertälje	1 826	245	2 071	13%
Tyresö	-494	611	117	-124%
Täby	-1 419	267	-1 152	-19%
Upplands Väsby	-43	-70	-113	162%
Upplands-Bro	-1 451	-231	-1 682	16%
Vallentuna	-142	-168	-310	118%
Vaxholm	-2 248	276	-1 972	-12%
Värmdö	-1 559	382	-1 177	-25%
Österåker	-743	550	-193	-74%

Beloppen exkl införandebidrag

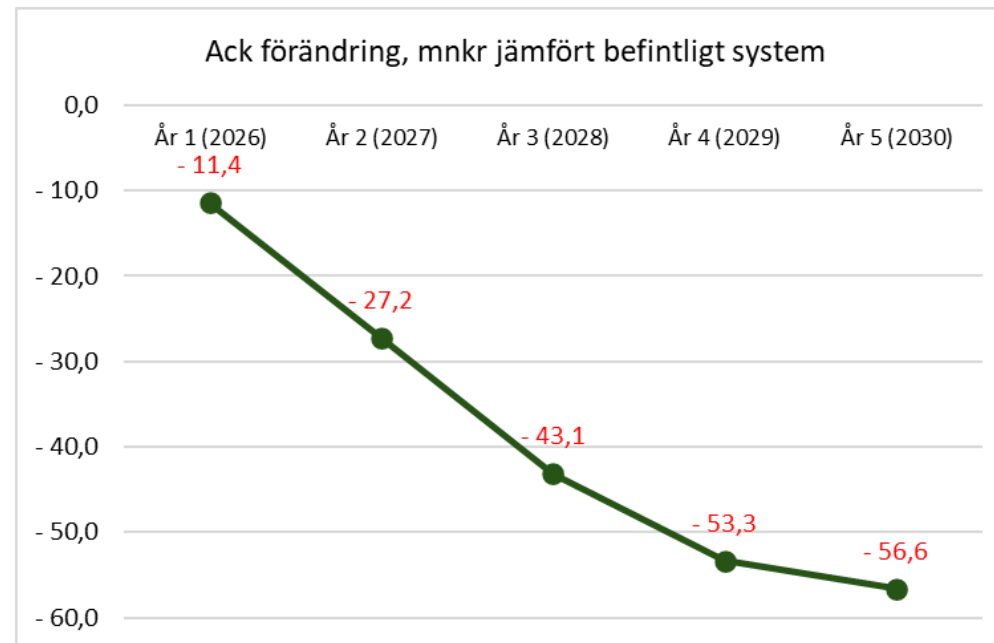
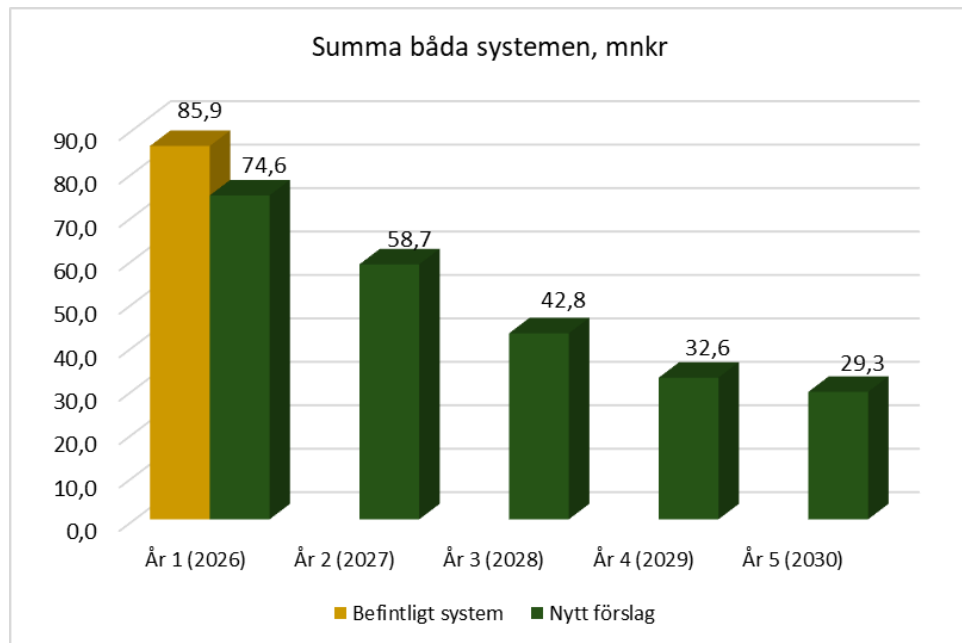

Samlad ekonomisk effekt förslag nytt system för Ekerö kommun

- Sammantaget minskar bidraget både i det kommunalekonomiska utjämnningen och i LSS-utjämnningen
- Det finns införandebidrag
 - Ekerö får tillfälliga införandebidrag
 - Ekerö får inte något fast införandebidrag i det kommunalekonomiska utjämnningssystemet
 - Alla kommuner är med och betalar införandebidragen
- **År 1 minskar bidragen med 11,4 mnkr** – förslag jämfört befintligt system
 - 394 kr/ invånare varav 150 kr/inv i kommunalekonomisk utjämnning och 244 kr/inv i LSS-utjämnning
- **År 4 är bidragen 53,3 mnkr lägre jämfört idag**
 - 1 848 kr/invånare varav 1 200 kr/inv i kommunalekonomisk utjämnning och 648 kr/inv i LSS-utjämnning
 - **Motsvarar drygt 50 öre på skatten eller är något mer än 2,5 % lägre verksamhetens nettokostnad**
- Fullt ut infört År 5 är bidragen 56,6 mnkr lägre jämfört idag – förslag jämfört befintligt system
 - 1 961 kr/invånare varav 1 314 kr/inv i kommunalekonomisk utjämnning och 647 kr/inv i LSS-utjämnning
- Alla belopp "prisnivå" 2024 och förutsättningar 2024 samt inklusive införandebidrag och egen i Ekerö simulerad effekt för åren 2-4 och år 5 inklusive att alla kommuner är med och betalar införandebidrag.

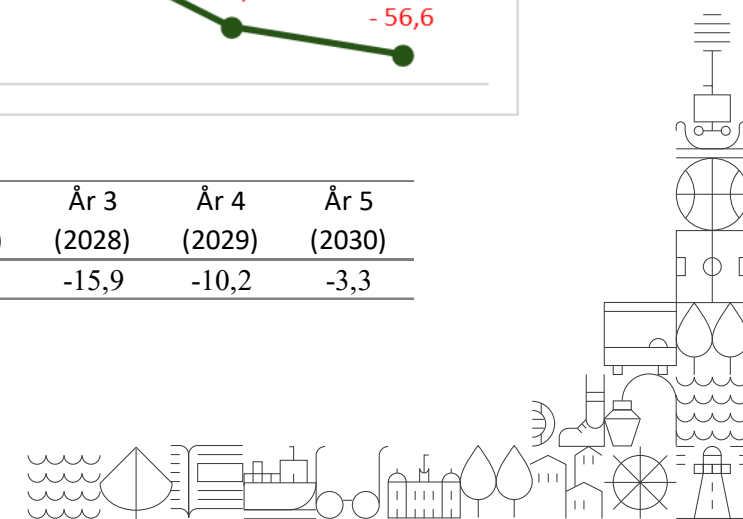

Summa bidrag och förändringar, mnkr år 1-5 Ekerö kommun

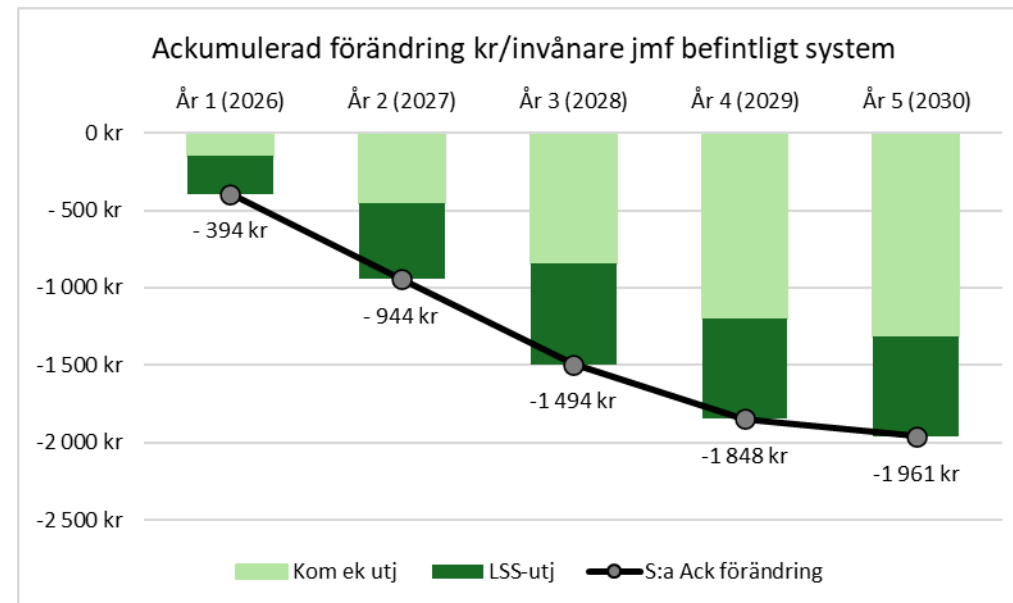
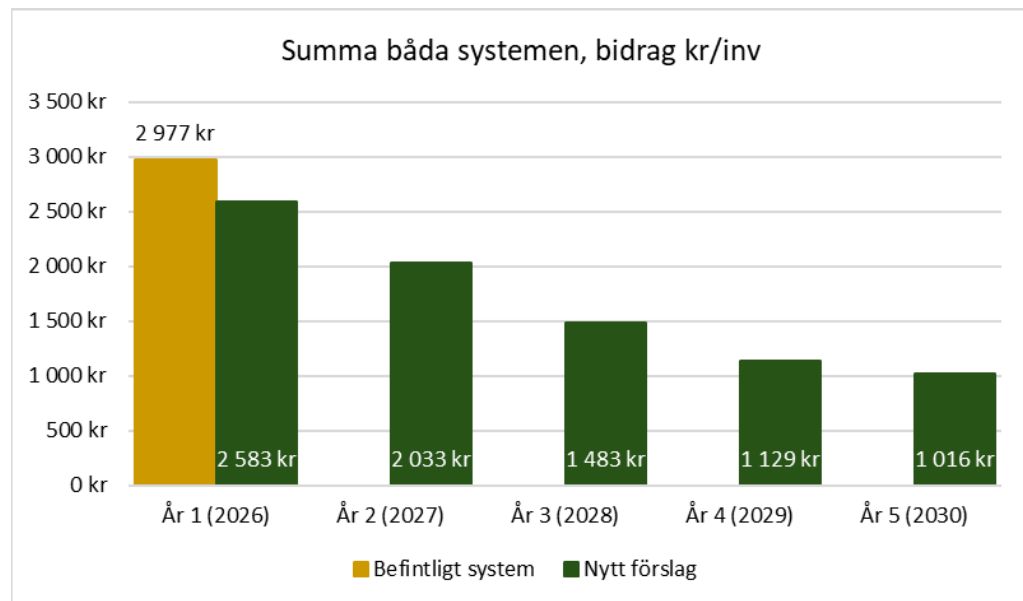

Totalt 62 % lägre bidrag år 4 jämfört befintligt system
 Totalt 66 % lägre bidrag år 5 jämfört befintligt system

Årligen minskat bidrag, mnkr	År 1 (2026)	År 2 (2027)	År 3 (2028)	År 4 (2029)	År 5 (2030)
Ytterligare, varje år	-11,4	-15,9	-15,9	-10,2	-3,3

Summa bidrag och förändringar, kr/inv. år 1-5 Ekerö kommun

Totalt 62 % lägre bidrag år 4 jämfört befintligt system

Totalt 66 % lägre bidrag år 5 jämfört befintligt system

Bidrag och förändringar år 1-5 Ekerö kommun

		År 1
Utredningens förslag att nytt utj system gäller from 1.1.26		
Samtliga år jämfört med befintlig utj system År 1		Befintlig utjämning
A. Kommunalekonomisk utjämning	kr/inv	
Inkomstutjämningsavgift		-5 668 kr
Kostnadsutjämningsbidrag		4 822 kr
Ersättning för eftersläpning		0 kr
F.d. Strukturbidraget		0 kr
därav svagt befolkningsunderlag		0 kr
därav fasta införandebidrag (gamla och nya)		0 kr
Införandebidrag kommunalekonomisk utjämning		0 kr
Införandebidrag #2		0 kr
Regleringspost (bidrag/avgift)		3 055 kr
Summa bidrag	kr/inv	2 209 kr
Summa bidrag	mnr	63,8

		kr/inv
B. LSS-utjämning		
LSS-utjämningsbidrag/avgift		768 kr
LSS-införandebidrag, inkl finansiering		0 kr
Summa bidrag	kr/inv	768 kr
Summa bidrag	mnr	22,2

A+B Summa bidrag	kr/inv	2 977 kr
	mnr	85,9

Minskat bidrag per år jmf året innan	kr/inv	-394 kr
	mnr	-11,4

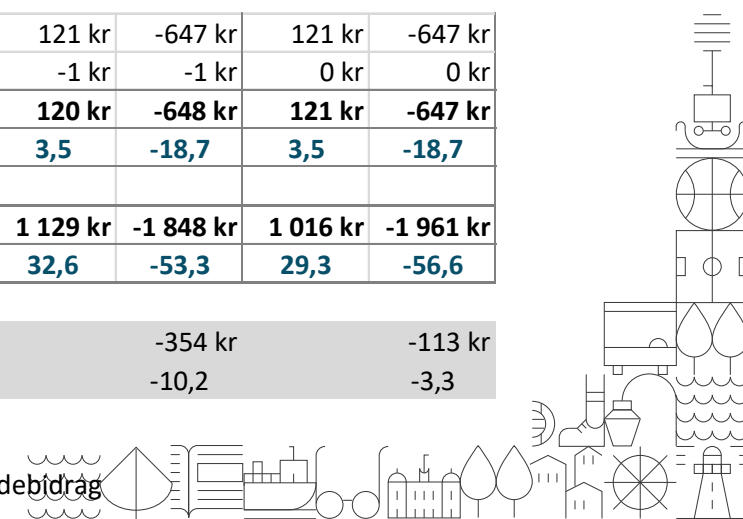
ÅR 1 (2026)	ÅR 1 (2026)	ÅR 2 (2027)	ÅR 2 (2027)	ÅR 3 (2028)	ÅR 3 (2028)	ÅR 4 (2029)	ÅR 4 (2029)	År 5 (2030)	År 5 (2030)
Nytt förslag	Differens	Nytt förslag	Differens	Nytt förslag	Differens	Nytt förslag	Differens	Nytt förslag	Differens
-5 248 kr	420 kr	-5 248 kr	420 kr	-5 248 kr	420 kr	-5 248 kr	420 kr	-5 248 kr	420 kr
3 738 kr	-1 084 kr	3 738 kr	-1 084 kr	3 738 kr	-1 084 kr	3 738 kr	-1 084 kr	3 738 kr	-1 084 kr
0 kr									
0 kr									
0 kr									
1 635 kr	1 635 kr	981 kr	981 kr	552 kr	552 kr	171 kr	171 kr	0 kr	0 kr
215 kr	215 kr	155 kr	155 kr	61 kr	61 kr	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr
1 719 kr	-1 336 kr	2 133 kr	-922 kr	2 266 kr	-789 kr	2 348 kr	-707 kr	2 405 kr	-650 kr
2 059 kr	-150 kr	1 759 kr	-450 kr	1 369 kr	-840 kr	1 009 kr	-1 200 kr	895 kr	-1 314 kr
59,4	-4,3	50,8	-13,0	39,5	-24,2	29,1	-34,6	25,8	-37,9

121 kr	-647 kr	121 kr	-647 kr	121 kr	-647 kr	121 kr	-647 kr	121 kr	-647 kr
403 kr	403 kr	153 kr	153 kr	-7 kr	-7 kr	-1 kr	-1 kr	0 kr	0 kr
524 kr	-244 kr	274 kr	-494 kr	114 kr	-654 kr	120 kr	-648 kr	121 kr	-647 kr
15,1	-7,0	7,9	-14,3	3,3	-18,9	3,5	-18,7	3,5	-18,7
2 583 kr	-394 kr	2 033 kr	-944 kr	1 483 kr	-1 494 kr	1 129 kr	-1 848 kr	1 016 kr	-1 961 kr
74,6	-11,4	58,7	-27,2	42,8	-43,1	32,6	-53,3	29,3	-56,6

EKERÖ KOMMUN

Ekerö egen simulering år 2-4 och år 5 baserad på tillgänglig info i betänkandet och SKR modell om år 1 avseende med resp. utan införandebidrag

Översikt ingående delar i utjämningsystemen

Befintligt system

Kommunalekonomisk utjämning

- Inkomstutjämning
- Kostnadsutjämning *
- Strukturbidrag **
- Införandebidrag

LSS utjämning

Inkl. införanderegler

* Inkl inbyggd beräkning ersättning för eftersläpning och inkl bidrag för svagt befolkningsunderlag

** Inkl permanenta (fasta) införandebidrag från tidigare systemförändringar

Förslag nytt system

Kommunalekonomisk utjämning

- Inkomstutjämning
- Kostnadsutjämning
- Bidrag för svagt befolkningsunderlag
- Fast införandebidrag
- Ersättning för eftersläpning
- Införandebidrag

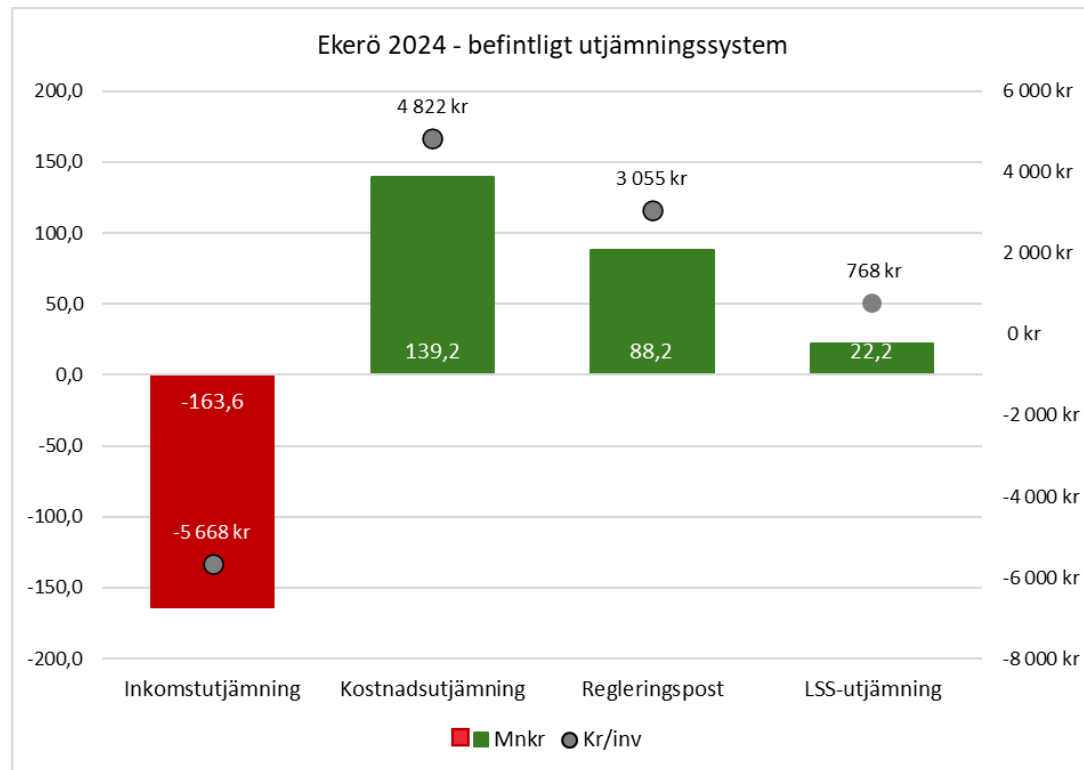
LSS utjämning

Inkl. införanderegler

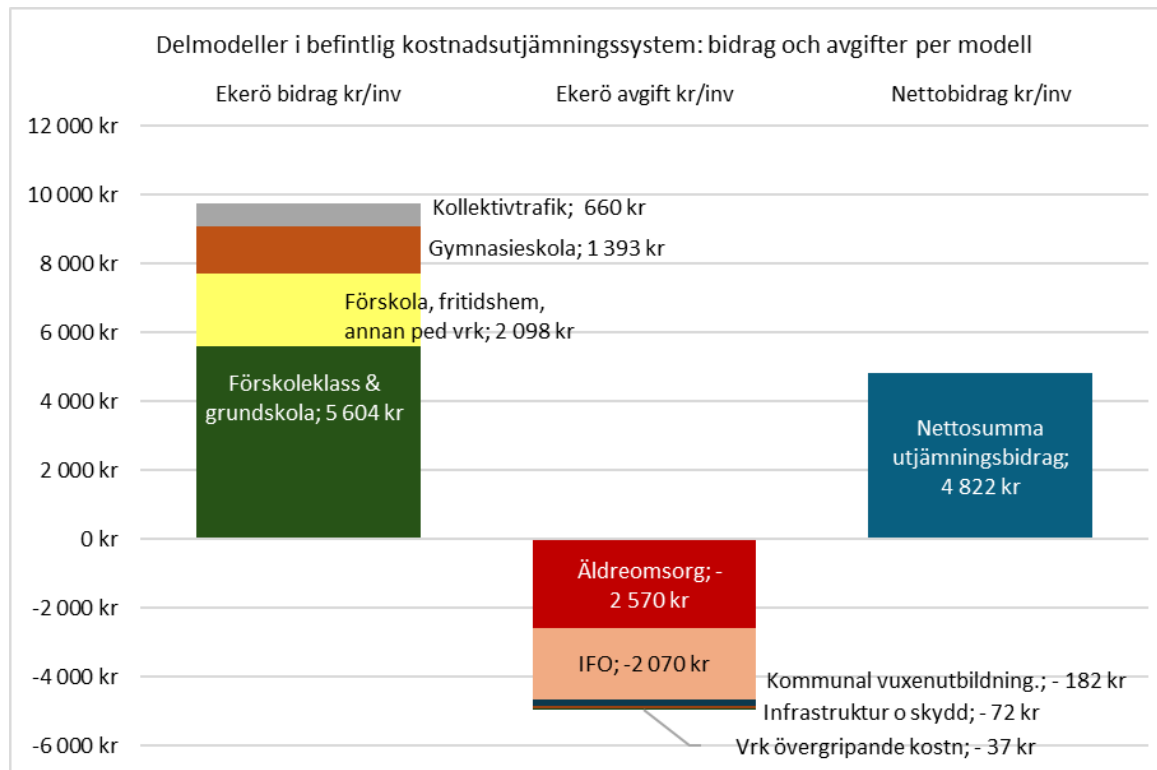
Ekerö 2024 – befintliga utjämningsystem

Kommunalekonomisk utjämning och LSS-utjämning

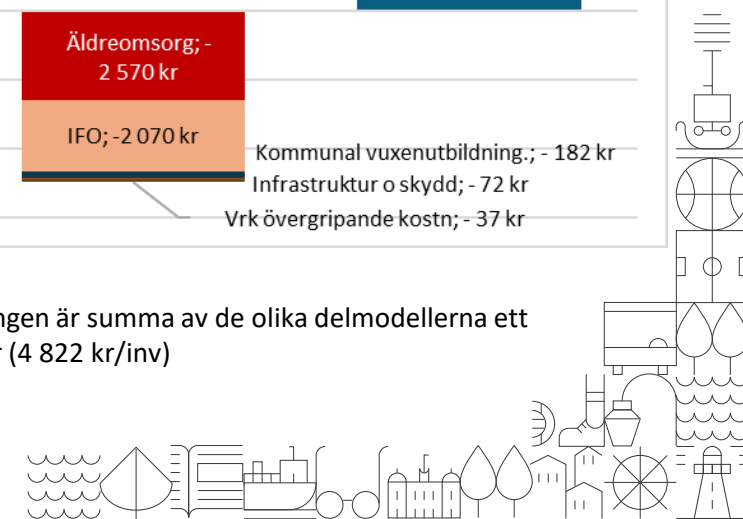

Netto av kommunalekonomisk utjämning och LSS-utjämning = 86 mnkr (2 977 kr/inv)
Ekerö erhåller inget strukturbidrag (permanent införandebidrag sedan tidigare ändringar).

Delmodeller i den kommunalekonomiska kostnadsutjämnigen

Inom de kommunalekonomiska utjämnigen är summa av de olika delmodellerna ett kostnadsutjämningsbidrag = 139,2 mnkr (4 822 kr/inv)

Inkomstutjämningsystemet

- Ska utjämna för skillnader i invånarnas beskattningsbara inkomster
 - Skattekraften varierar stort (uppgift 2024)
 - Lägst Eda kommun 74 % (200 426 kr/inv)
 - Högst Danderyd kommun 193 % (522 666 kr/inv)
 - 2 kommuner > 150 %, 10 kommuner > 125 %
 - 16 kommuner betalar avgift, övriga får bidrag
- Avgörande för avgift/ bidrag
 - Kommunens egen skattekraft (kommuninv.)
 - Garanterad nivå skattekraft
 - Länsvis skattesats (normerad skattesats)
 - 95 % för beräkning bidrag
 - 85 % för beräkning avgift
- Finansieringen inom inkomstutjämningsystemet, miljarder kronor; kommunernas 13 och staten 86, totalt 99
- Regleringsposten inom det kommunalekonomiska utjämningsystemet påverkas av ändrade statsbidrag mellan åren men också av hur kostnaden för inkomstutjämningsystemet ändras

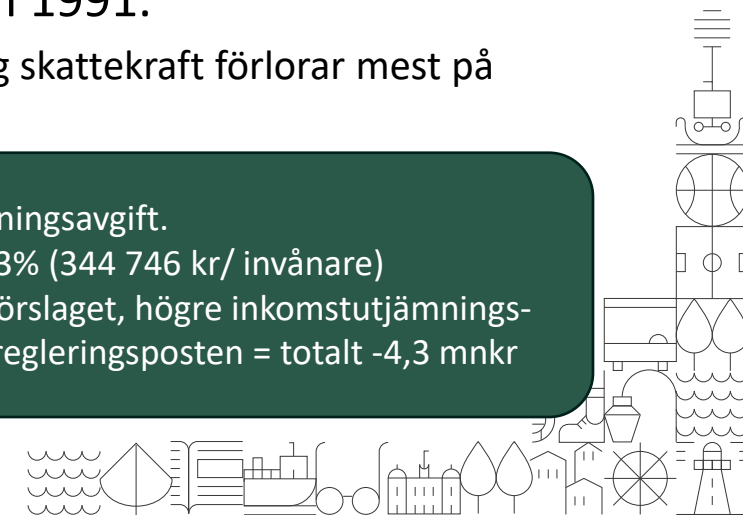
Översikt förändringar i förslag nytt system

- Garantinivån höjs till 116 % jmf dagen 115 %
 - Avgiften minskar för betalande kommun och bidrag ökar för bidragstagande kommun
 - Regleringsposten minskar med motsvarande belopp som kostnaderna ökar
 - Avgiftsbetalare få lägre sammantagna intäkter vid höjd garantinivå (beroende på systemets konstruktion)
- Den länsvisa skattesatsen uppdateras till 2022 års nivå (basår) samt justeras för skillnader i skatteväxlingar sedan 1991.
 - Kommuner med hög skattekraft förlorar mest på uppdateringen

Ekerö betalar inkomstutjämningsavgift.

Ekerö 2024 Skattekraft 127,3% (344 746 kr/ invånare)

Ekerö förlorar -149 kr/inv i förslaget, högre inkomstutjämningsavgift och lägre bidrag från regleringsposten = totalt -4,3 mnkr

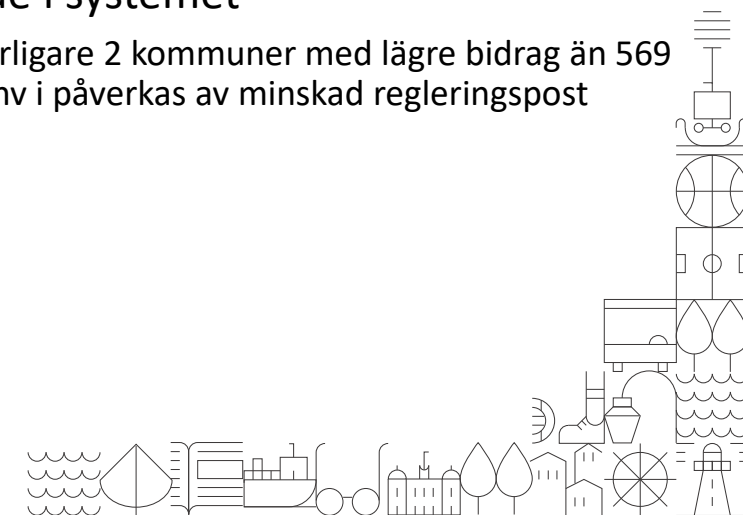

Inkomstutjämningsavgift, betalande kommuner

Kommun	Antal inv 1.11.23	Andel av riksmedelvärdet skatteunderlag, %	Befintligt system	Förändr ink utj nytt system	Förslag med nytt system
Danderyd	32 513	193,0	-35 879 kr	189 kr	-35 690 kr
Ekerö	28 866	127,3	-5 668 kr	420 kr	-5 248 kr
Lidingö	48 407	160,5	-20 934 kr	303 kr	-20 631 kr
Nacka	110 529	133,7	-8 604 kr	398 kr	-8 206 kr
Sollentuna	76 708	127,6	-5 808 kr	419 kr	-5 389 kr
Solna	85 604	131,7	-7 691 kr	405 kr	-7 286 kr
Stockholm	990 261	130,7	-7 227 kr	407 kr	-6 820 kr
Sundbyberg	55 729	116,9	-894 kr	456 kr	-438 kr
Täby	76 584	139,7	-11 337 kr	376 kr	-10 961 kr
Vaxholm	11 790	136,6	-9 909 kr	388 kr	-9 521 kr
Värmdö	46 571	117,1	-967 kr	456 kr	-511 kr
Lomma	24 703	130,4	-7 369 kr	426 kr	-6 943 kr
Vellinge	37 809	124,5	-4 522 kr	448 kr	-4 074 kr
Kungsbacka	85 723	118,1	-1 449 kr	458 kr	-991 kr
Möln dal	70 633	115,0	-20 kr	526 kr	506 kr
Gällivare	17 338	115,5	-240 kr	529 kr	289 kr
Tyresö	49 215	114,9	71 kr	519 kr	590 kr
Kiruna	22 424	114,7	188 kr	558 kr	746 kr

Reglerings post bef system	Förändr regl post	S:a förändr Inkomst utj & reglerin.post
3 055 kr	-569 kr	-380 kr
3 055 kr	-569 kr	-149 kr
3 055 kr	-569 kr	-266 kr
3 055 kr	-569 kr	-171 kr
3 055 kr	-569 kr	-150 kr
3 055 kr	-569 kr	-164 kr
3 055 kr	-569 kr	-162 kr
3 055 kr	-569 kr	-113 kr
3 055 kr	-569 kr	-193 kr
3 055 kr	-569 kr	-181 kr
3 055 kr	-569 kr	-113 kr
3 055 kr	-569 kr	-143 kr
3 055 kr	-569 kr	-121 kr
3 055 kr	-569 kr	-111 kr
3 055 kr	-569 kr	-43 kr
3 055 kr	-569 kr	-40 kr
3 055 kr	-569 kr	-50 kr
3 055 kr	-569 kr	-11 kr

- 16 kommuner betalar i befintligt system 2024
- 14 kommuner betalar med nytt system
 - Den garanterade nivån är höjd till 116 % att jämföra med befintligt system 115 %
 - De länsvisa skattesatserna är uppdaterade
- Jämfört totalen med förändring av regleringsposten är fortsatt samtliga 16 betalande i systemet
 - Ytterligare 2 kommuner med lägre bidrag än 569 kr/inv i påverkas av minskad regleringspost

Kommunalekonomiskt system - Kostnadsutjämnning

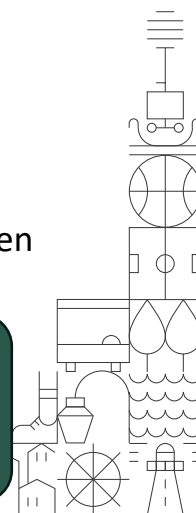
Befintlig modell i systemet

- Har funnits i olika varianter sedan länge, grunden för nuvarande system lades 1996
 - Ändringar har gjorts sedan dess, bla 2005 och 2020
 - Kostnadsutjämningsavgift/-bidrag utgör i kronor per invånare skillnaden mellan den egna kommunens standardkostnad och vägt genomsnitt standardkostnad
- Befintligt system 9 delmodeller
 - Ett flertal variabler för varje modell
 - 2 övergripande komponenter ingår i flera delmodeller; strukturellt löneläge och gleshet
- År 2024 omfördelades knappt 11,1 miljarder
 - Störst ekonomisk omslutning i delmodellen för äldreomsorg följt av delmodell för grundskola, även IFO-modellen omfördelar stort
 - Inom delmodell grundskola är Ekerö 2024 största bidragstagaren

Översikt förslag nytt system

- 12 delmodeller
 - Uppdatering av variabler
 - Borttag av variabler
 - Tillfört nya variabler
 - Nya beräkningsmetoder
 - Uppdelning i underliggande delmodeller inom delmodell
 - Plus att befintlig delmodell för verksamhets-övergripande kostnader är införlivad i verksamheternas delmodeller och förändrad
- Uppdaterat och förändrat index för strukturellt förväntat löneläge
- Nytt mått för gleshet
- Finansiering av eftersläpning flyttas ut från kostnadsutjämnningen

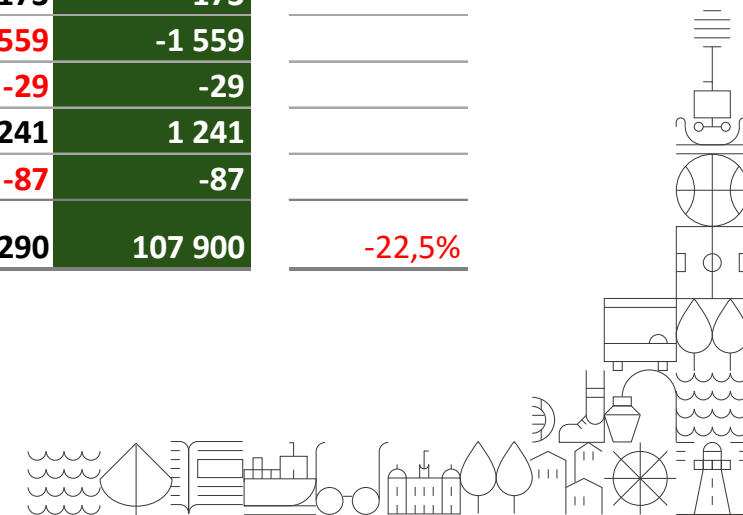
Ekerö får totalt lägre bidrag (-1 084 kr/inv) = -31,3 mnkr
Lägre bidrag i delmodeller där Ekerö är bidragsmottagare och högre avgift i delmodeller där Ekerö betalar i systemet.
Svårare jämförelse vad gäller nya delmodeller

Kostnadsutjämnig Ekerö

År 2024	Kronor per invånare		
	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system
Delmodeller kostnadsutjämnig			
Förskoleklass & grundskola	5 604 kr	-255 kr	5 349 kr
Förskola, fritidshem, annan ped vrk	2 098 kr	-69 kr	2 029 kr
Gymnasieskola	1 393 kr	-258 kr	1 135 kr
Kollektivtrafik	660 kr	-104 kr	556 kr
Äldreomsorg	-2 570 kr	-196 kr	-2 766 kr
Individ- och familjeomsorg	-2 070 kr	-190 kr	-2 260 kr
Kommunal vuxenutbildning.	-182 kr	-3 kr	-185 kr
Infrastruktur o skydd	-72 kr		-72 kr
Vrk övergripande kostn	-37 kr		-37 kr
Politisk verksamhet		6 kr	6 kr
Gator och vägar		-54 kr	-54 kr
Räddningstjänst		-1 kr	-1 kr
Befolkningsminskning		43 kr	43 kr
Fastigheter		-3 kr	-3 kr
Summa kostnadsutjämnig	4 822 kr	-1 084 kr	3 738 kr

Omvandlat till tkr			% förändr
Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Lägre bidrag, Högre avg.
161 753	-7 361	154 392	-4,6%
60 562	-1 992	58 570	-3,3%
40 215	-7 447	32 767	-18,5%
19 038	-3 002	16 036	-15,8%
-74 190	-5 658	-79 848	7,6%
-59 762	-5 485	-65 246	9,2%
-5 264	-87	-5 350	1,6%
-2 093		-2 093 kr	
-1 080		-1 080 kr	
	173	173	
	-1 559	-1 559	
	-29	-29	
	1 241	1 241	
	-87	-87	
139 192	-31 290	107 900	-22,5%

LSS utjämningsystem

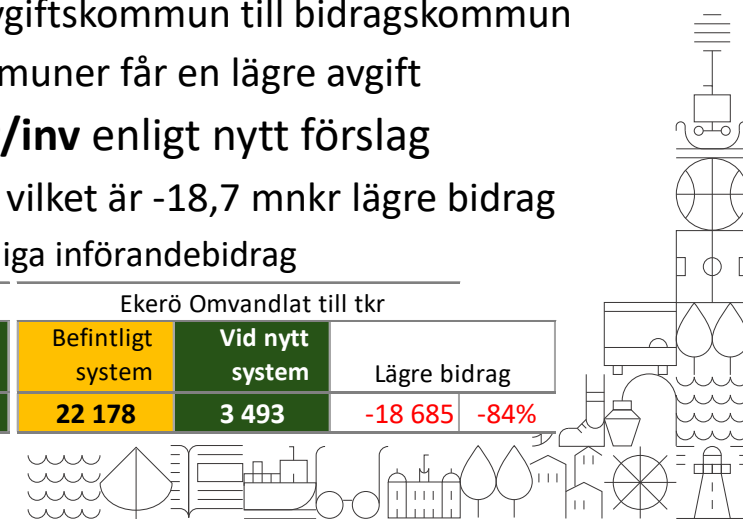
Systemet

- Infördes 2004
- Hanteras i separat system,
 - motiverat av vad kommittén och SKR anger att det för kommunernas LSS-verksamhet inte har gått att finna opåverkbara faktorer som samvarierar mellan behov och kostnader
- Under 2024 omfördelas 5,8 miljarder kronor
- I befintligt system är de två huvudsakliga beståndsdelarna i standardkostnaden; grundläggande standardkostnad (antal insatser och prislapp/insats) och personalkostnadsindex

Ekerö & kommuner Stockholms län

- I befintligt system får 3 Stockholmskommuner bidrag, övriga betalar en avgift
 - Ekerö bidrag 768 kr/inv (motsvarar 22,2 mnkr 2024)
- Med förslag förändringar skulle 5 Stockholmskommuner få bidrag, övriga betala avgift
 - Största förändringar; Ekerö får lägre bidrag -647 kr/ inv och Tyresö får +611 kr/inv förbättring och Norrtälje +579 kr/inv och båda går från avgiftskommun till bidragskommun
 - Flertalet avgiftskommuner får en lägre avgift
 - **Ekerös bidrag 121 kr/inv** enligt nytt förslag
 - Motsvarar 3,5 mnkr vilket är -18,7 mnkr lägre bidrag
 - Allt exklusive tillfälliga införandebidrag

Ekerö Kronor per invånare			Ekerö Omvandlat till tkr			
Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Befintligt system	Vid nytt system	Lägre bidrag	
768	-647	121	22 178	3 493	-18 685	-84%

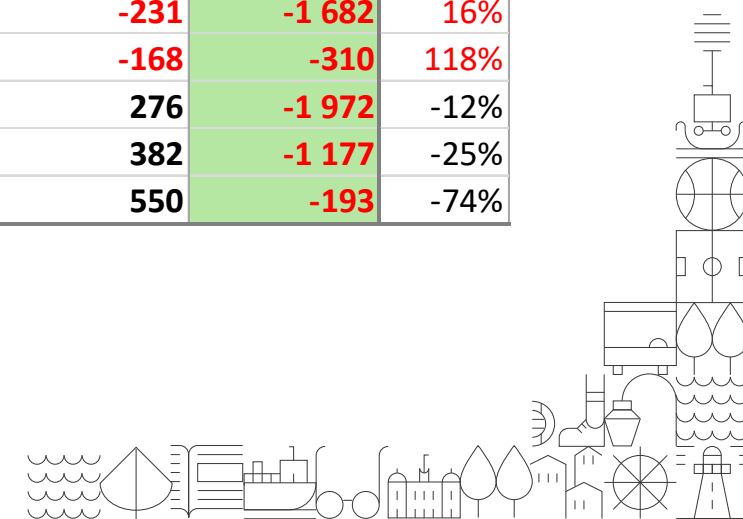
Stockholms läns kommuner – förslag förändring av LSS-utjämning, kr/inv

Summa Bidrag (+) / Avgift (-). Förslag förändring ökad/ minskad bidrag eller avgift

Bidrag/ Avgift per kommun kr/invånare	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Förändr
Botkyrka	432	390	822	90%
Danderyd	-686	-101	-787	15%
Ekerö	768	-647	121	-84%
Haninge	-1 166	317	-849	-27%
Huddinge	-1 405	82	-1 323	-6%
Järfälla	-768	288	-480	-38%
Lidingö	-573	572	-1	-100%
Nacka	-1 364	-95	-1 459	7%
Norrtälje	-430	579	149	-135%
Nykvarn	-550	-429	-979	78%
Nynäshamn	-1 450	150	-1 300	-10%
Salem	-52	-215	-267	417%
Sigtuna	-992	-235	-1 227	24%

Bidrag/ Avgift per kommun kr/invånare	Befintligt system	Förslag förändring	Vid nytt system	Förändr
Sollentuna	-1 264	130	-1 134	-10%
Solna	-3 260	198	-3 062	-6%
Stockholm	-1 974	193	-1 781	-10%
Sundbyberg	-2 805	18	-2 787	-1%
Södertälje	1 826	245	2 071	13%
Tyresö	-494	611	117	-124%
Täby	-1 419	267	-1 152	-19%
Upplands Väsby	-43	-70	-113	162%
Upplands-Bro	-1 451	-231	-1 682	16%
Vallentuna	-142	-168	-310	118%
Vaxholm	-2 248	276	-1 972	-12%
Värmdö	-1 559	382	-1 177	-25%
Österåker	-743	550	-193	-74%

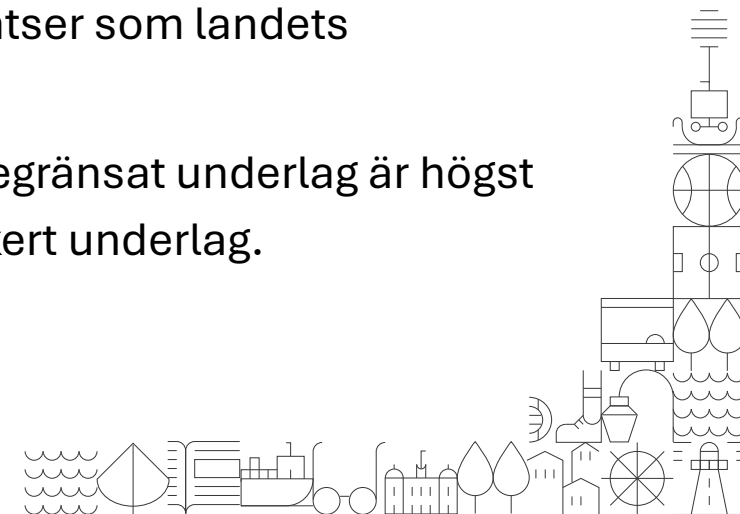
Beloppen exkl tillfälliga införandebidrag

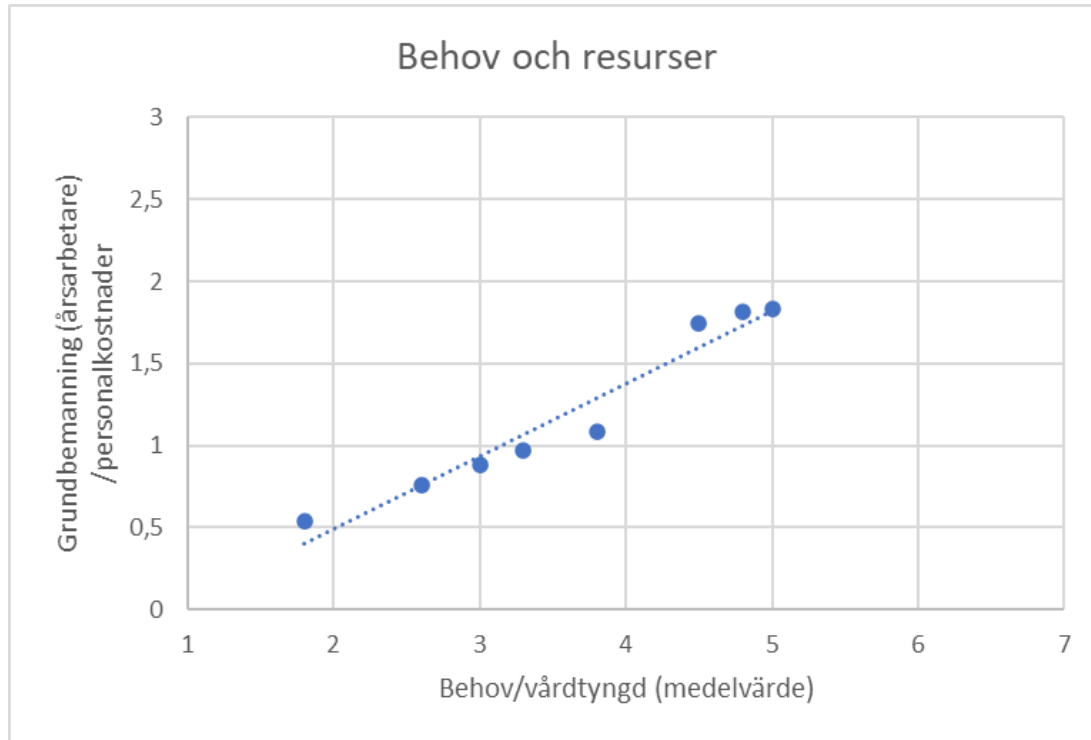
LSS utjämningsystem

Kommittén drar långtgående slutsatser där stöd inte finns/är bristfälligt i tillgängligt underlag:

1. Personalkostnader i form av bemanningsbehov hänger intimt samman med individernas behov av hjälp och stöd
2. Underlag från 32 kommuner som använt ”Kuben” för bedömning av behoven har använts på riksnivå
3. I Ekerö är det statistiska sambandet mellan individernas behov av bostad med särskild service å ena sidan och bemanning och därmed personalkostnader å den andra mycket starkt (förklaringsgrad nära 95 %).
4. Underlaget omfattar en LSS-insats (bostad med särskild service) av nio insatser som landets kommuner ansvarar för.
5. Att motivera **borttagandet av personalkostnadsindexet** med ett mycket begränsat underlag är högst tveksamt, även om indexet kan behöva ersättas med ett bättre, mer träffsäkert underlag.

LSS utjämningsystem

- Med ökad vårdtyngd ökar behovet av personal och därmed personalkostnaderna
- Sambandet är nära 95%-igt
- Samma verktyg har använts i Ekerö (se diagram till vänster) som kommittén hänvisar till, med helt olika slutsatser som följd
- Kommitténs förslag att helt ta bort personalkostnadsindex (utan att ersätta det med en mer träffsäker variabel) tyder på bristande insikt i hur verksamheten faktiskt fungerar

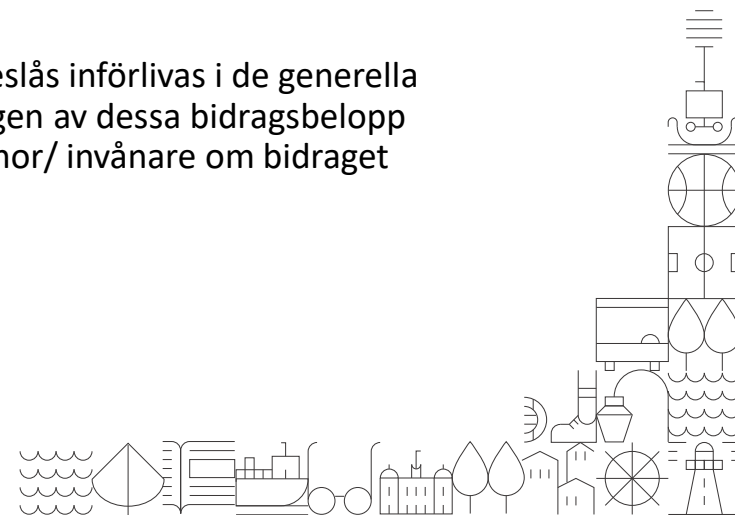

Förslag om att vissa riktade statsbidrag ska bli generella bidrag och införlivas i det kommunalekonomiska utjämningsystemet

SOU 2024:50 I tabellbilagor ingår inte beloppen för aktuella riktade statsbidrag.

Effekten av ett eventuellt införlivandet ingår inte i jämförelsen mellan befintligt system och förslag nytt system

På följande sidor återges de av utjämningskommittén identifierade riktade statsbidragen som föreslås införlivas i de generella bidragen (inom det kommunalekonomiska utjämningsystemet) samt information om omfattningen av dessa bidragsbelopp till Ekerö med nuvarande ansökningsförfarande och en alternativ beräkning med fördelning kronor/ invånare om bidraget istället enligt förslag skulle "rakt fördelas" kronor per invånare.

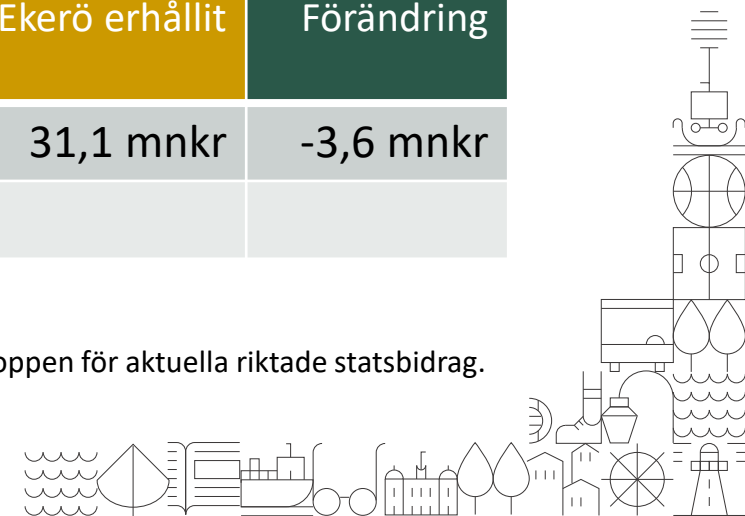

Förslag om att vissa riktade bidrag ska bli generella bidrag och införlivas i det kommunalekonomiska utjämningsystemet

- Nuvarande fördelningskriterier till kommuner för statsbidraget övergår i sin helhet till fördelningsnyckel kronor per invånare ("rak" fördelning)
- Bra att riktade bidrag blir generella
 - Minskar administration
 - Möjliggöra lokala politiska beslut för resursfördelning inom det totala kommunala uppdraget
- Det blir omfördelningseffekter.

Översikt, sammanfattning	Totalt mnkr 2024	Ekerö vid "rak" fördelning	Ekerö erhållit	Förändring
Idag riktade statsbidrag som föreslås bli generella	10 230 mnkr	27,4 mnkr	31,1 mnkr	-3,6 mnkr
Avser bidrag inom socialtjänst, förskola och skola				

Tolkning – i SOU 2024:50 Tabellbilagor (eller belopp i detta informationsmaterial om förändringar i systemen) ingår inte beloppen för aktuella riktade statsbidrag.

Förslag vissa riktade statsbidrag blir generella bidrag

Nedan dem som berör kommuner (ej regionernas)

Benämning	Totalt mnkr 2024	Ekerö vid "rak" fördelning	Ekerö erhållit	Förändring
Förebygga ofrivillig ensamhet bland äldre	100 mnkr	0,3 mnkr	0,6 mnkr	-0,3 mnkr
Personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar	100 mnkr	0,3 mnkr	0,4 mnkr	-0,1 mnkr
Stärkt föräldraskapsstöd (allmän del)	197 mnkr	0,5 mnkr	0,3 mnkr	0,2 mnkr
Habiliteringsersättning (daglig verksamhet)	350 mnkr	1,0 mnkr	1,2 mnkr	-0,3 mnkr
Säkerställa god vård och omsorg om äldre	4 000 mnkr	10,9 mnkr	9,9 mnkr	1,0 mnkr

Förslag vissa riktade statsbidrag blir generella bidrag

Nedan dem som berör kommuner (ej regionernas)

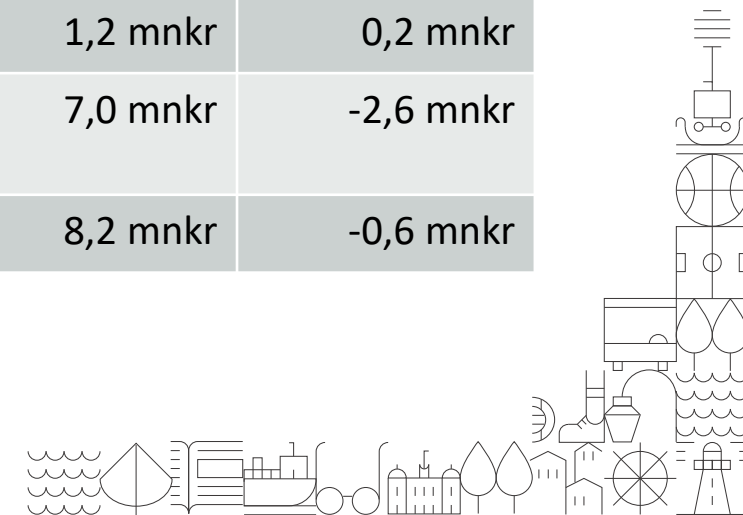
Benämning	Totalt mnkr 2024	Ekerö vid "rak" fördelning	Ekerö erhållit	Förändring
Utveckla språk och matematikundervisning *	38 mnkr	0,1 mnkr	0,9 mnkr	-0,8 mnkr
Omsorg under tid då förskola el fritids inte erbjuds (kväll, natt, helg) *	79 mnkr	0,2 mnkr	0,1 mnkr	0,1 mnkr
Personalkostnader för akutskolor, speciallärare och elevhälsa (del som akutskola)	100 mnkr	0,3 mnkr	-	0,3 mnkr
Personalkostnader för akutskolor, speciallärare och elevhälsan (del som rör elevhälsa)*	150 mnkr	0,4 mnkr	1,3 mnkr	-0,9 mnkr
Anställning lärarassistenter *	500 mnkr	1,4 mnkr	1,2 mnkr	0,2 mnkr
Till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet (**)	1 600 mnkr	4,4 mnkr	7,0 mnkr	-2,6 mnkr
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan (**)	2 800 mnkr	7,7 mnkr	8,2 mnkr	-0,6 mnkr

*) Avser skolkommun

***) Avser hemkommun

EKERÖ KOMMUN

Avslutande kommentar

Samtlig redovisade belopp både vad avser befintligt system och förslag nytt system avser uppgifter och förhållanden som råder 2024

Utjämningskommittén föreslår införande nytt system från 1 januari 2026. Vid beslut enligt förslag kommer många bakomliggande uppgifter vara uppdaterade och förhållanden för 2026 att råda. Exempelvis antal invånare 1.11.2025, i beräkning av delmodeller i kostnadsutjämnning är invånarantalet 31.12.2024 samt ett antal andra uppdateringar av variabler i modellerna. De nuvarande riktade statsbidrag som har identifierats kan vara införlivade i det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

